

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX 's-Gravenhage

Algemene Rekenkamer
T.a.v. Drs. A.P. Visser
Postbus 20015
2500 EA 's-Gravenhage

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Postbus 20901
2500 EX 's-Gravenhage

Ons kenmerk

IENW/BSK-2019/73708

Uw kenmerk

1900 1287R

Datum

Betreft Bestuurlijke reactie verantwoordingsonderzoek 2018,
Infrastructuur en Waterstaat (XII)

Geachte heer Visser,

Uw rapport bij het jaarverslag Infrastructuur en Waterstaat 2018 heb ik in goede orde ontvangen. In uw rapport doet u verslag van de resultaten van het onderzoek naar de verantwoording over begrotingshoofdstuk XII van de Rijksbegroting 2018.

Allereerst dank ik u voor uw onderzoek en uw constatering. Verheugd constateer ik dat de Algemene Rekenkamer vaststelt dat de weergegeven financiële informatie in het jaarverslag op totaalniveau rechtmatig is en deugdelijk is weergegeven.

Hierna ga ik mede namens de Staatssecretaris puntsgewijs in op uw conclusies en aanbevelingen.

Beleidsresultaten

1. Gebruiksbeperking vaarwegen

Met belangstelling heb ik kennisgenomen van de onderzoeksresultaten over de gebruiksbeperking vaarwegen. In uw rapport wijst u onder andere op lokale verstoringen die ernstige hinder opleveren maar die wegvallen in de grote getallen van de prestaties op landelijk niveau. Tevens wijst u op de diverse definities van uitgesteld en achterstallig onderhoud en wat daaruit wel en niet valt af te leiden. Bovendien geeft u een beeld van de ontwikkeling van kosten en budgetten.

Met u deel ik de opvatting dat de beschikbaarheid van het hoofdvaarwegennet als gevolg van storingen en ongepland onderhoud met 0,4% niet voldoet aan de door mij gestelde indicator van 0,2%. Deze signalen zijn terecht en sterken mij in het gevoel dat er iets aan gedaan moet worden. Ik heb opdracht gegeven aan een hoog ambtelijke taskforce om handelingsperspectieven aan te reiken. Doel daarbij is om de beschikbaarheid van het hoofdvaarwegennet weer op orde te brengen en te houden. Mede naar aanleiding van uw onderzoek streef ik daarbij naar het verbeteren van de informatie (inclusief de definities) en de uiteindelijke gevolgen hiervan op de begroting.

De analyses van de Algemene Rekenkamer zijn daarbij voor mij zeer nuttige informatie. In dat kader wil ik dan ook bezien hoe uw aanbevelingen een plaats

krijgen. Op 4 juni spreek ik over onderhoud wegen en bruggen nader met de Kamer. Voorafgaand aan dit overleg stuur ik de Kamer een brief, waarvan ik een afschrift aan de Algemene Rekenkamer zal doen toekomen.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

2. Recyclen Plastics

Met belangstelling heb ik kennisgenomen van de onderzoeksresultaten naar de vermindering van het gebruik van plastics en uw waardering dat in Europa Nederland koploper is. Tevens geeft het onderzoek aan dat de nationale doelstellingen ruim op tijd behaald worden. Ook de Europese Commissie¹ heeft onlangs geconstateerd dat Nederland op het gebied van plastics koploper is en belangrijke stappen heeft gezet in de richting van de circulaire economie.

Ons kenmerk
IENW/BSK-2019/73708

Zoals u terecht constateert heeft het kabinet de ambitie in het regeerakkoord neergelegd dat Nederland in 2050 100% circulair is. Met het Rijksbrede programma Nederland Circulair in 2050 heeft het kabinet in september 2016 de inzet van de Rijksoverheid gepresenteerd. We werken nu samen met een breed scala aan partijen aan de uitwerking van het Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2019-2023 dat op 8 februari jl. naar de Tweede Kamer is gestuurd. Een belangrijk onderdeel hiervan wordt gevormd door de Transitieagenda Kunststoffen. Daarnaast is recent het Plastic Pact NL ondertekend door 75 partijen uit bedrijfsleven en andere maatschappelijke organisaties. Eén van de doelstellingen van dit Pact is gericht op 20% reductie van plastic gebruik in 2025. Met de implementatie van de Single Use Plastics richtlijn, die op korte termijn op EU-niveau wordt vastgesteld, wordt het beleid verder verbreed naar plastics voor eenmalig gebruik.

Ten aanzien van de recyclingnormen voor plastic verpakkingsafval merk ik op dat deze juridisch zijn vastgelegd in het Besluit beheer verpakkingen 2014. Uw aanbeveling om te onderzoeken of deze recyclingnorm verhoogd kan worden, wordt door mij gedeeld. Aan de Tweede Kamer is toegezegd om voor de zomer de beleidsinzet hierbij te formuleren. Een dergelijke verhoging van de recyclingnorm wordt vastgelegd in het verpakkingenbesluit. Het verpakkende bedrijfsleven heeft met de tevens in het besluit vastgelegde producentenverantwoordelijkheid een financiële en logistieke prikkel om de preventie van plastic verpakkingen en het hergebruik ervan te bevorderen.

3. 130 km

Ik heb met interesse kennisgenomen van de data-analyse naar de invoering van de maximumsnelheid van 130 km/u. Argumenten voor het kabinet om te besluiten om de maximumsnelheid op snelwegen te verhogen naar 130 km/u waren destijds dat deze snelheid beter aansluit op de 'rijbeleving' van de automobilist en dat het de reistijd zou verkorten met maximaal 8%.

Het beeld uit het onderzoek komt in grote lijnen overeen met hetgeen bij de besluitvorming is gecommuniceerd: het genoemde effect van 8% reistijdwinst is een theoretisch maximum voor een individuele automobilist in rustige omstandigheden (buiten de spits). Bij de besluitvorming is dan ook betrokken dat de hogere snelheid niet de gehele dag kan worden behaald en dat ook niet alle automobilisten gebruik zullen maken van de mogelijkheid om harder te rijden, zodat de totale geschatte reistijdwinst eerder in de ordegrootte van 1% zal liggen.²

---

¹ Environmental Implementation Report (EIR) van de Europese Commissie, 5 april 2019

² Rapport <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-142118.pdf> bijlage bij <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32646-13.html>

Financiële informatie

U stelt vast dat de weergegeven informatie op totaalniveau rechtmatig is en deugdelijk is weergegeven. Bij vier artikelen zijn de rapporteringstoleranties overschreden en is dit vermeld in het jaarverslag.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Bedrijfsvoering

Algemeen beeld

Ik dank u voor het uitgebreide onderzoek dat u heeft verricht naar de ontwikkeling van de bedrijfsvoering van IenW. Dit helpt mij om meer tempo te maken om de bedrijfsvoering te verbeteren. U concludeert dat het financieel beheer als geheel een verslechtering laat zien. Dit betreurt ik omdat in 2018 bewust is gestuurd op een verbetering van de kwaliteit van het financieel beheer. De kwaliteit van de bedrijfsvoering krijgt veel aandacht binnen het ministerie. Op onderdelen is daarom een duidelijke vooruitgang te zien, zoals bij prestatieverklaringen en het beheer van SAP. Van enkele getroffen maatregelen moet de werking nog blijken. Voor alle onvolkomenheden geldt dat verdere maatregelen worden getroffen en dat hier in 2019 stevig op wordt gestuurd.

Ons kenmerk

IENW/BSK-2019/73708

Onvolkomenheden

U constateert in uw verantwoordingsonderzoek een aantal onvolkomenheden. Hieronder geef ik kort aan welke acties in gang zijn of worden gezet.

1. Regie op externe beheerder SAP Bestuurskern

U constateert dat positieve stappen zijn gezet in het beheer van SAP. Dit sterkt mij door te gaan op de ingeslagen weg.

De Rekenkamer constateert dat de aanschaf van de kwetsbaarheidsscanner langer heeft geduurd dan gepland. Deze constatering onderschrijf ik, maar de mogelijkheden die deze scanner biedt blijken uiteindelijk groter dan verwacht. Bovendien draagt deze scanner bij aan een betere regie en grip op de dienstverlening van de externe beheerder. In 2019 wordt verder gewerkt aan de inbedding van maatregelen zoals u die benoemt, waaronder het structureel opvolging geven aan eventuele nieuwe gesignaleerde risico's.

2. Informatiebeveiliging

Ik heb afgelopen jaar prioriteit gegeven aan governance, incidentmanagement en de managementcyclus om het gewenste centrale zicht en de grip op centraal niveau te borgen. Op dit vlak zijn de nodige verbeteringen gerealiseerd, met onder andere het vaststellen van de voorlopige governance en de borging van informatiebeveiliging in de managementcyclus (SVD).

Ten aanzien van incidentmanagement worden door de AR diverse ontwikkelingen gesignaleerd. Er zijn al diverse verbeteringen gerealiseerd. Zo is in het kader van de in control verklaring 2018 (ICV) het overzicht van kritieke systemen geactualiseerd en zijn de organisatieonderdelen met kritieke systemen op het centrale meldloket aangesloten.

Verdere stappen in 2019 zijn nodig, zoals u ook constateert. Daartoe is begin dit jaar een cybersecurity strategie vastgesteld. De stappen die daarin zijn genoemd zullen leiden tot onder andere de gewenste governance en verder inzicht. Ook wordt daarin meegenomen de overgang naar BIR 2017 als onderdeel van het groeitraject naar volwassenheidsniveau 3.

Daarnaast zijn risicomanagement, awareness en het afronden van incidentmanagement mijn prioriteiten voor 2019. Om het incidentmanagement verder te borgen wordt in 2019 begonnen met periodieke rapportages aan het seniormanagement.

3. Voorschottenbeheer Bestuurskern

U constateert dat voorschotten tijdiger kunnen worden afgewikkeld en dat interne beheersingsmaatregelen onvoldoende zijn. Inderdaad bleek bij de tussentijdse afsluiting voor de bestuurskern dat de stand subsidievoorschotten hoog was met ook relatief veel oudere voorschotten. Ik heb inmiddels actie ondernomen om subsidievoorschotten tijdig vast te stellen. Er zijn afspraken gemaakt om de juiste voorschotstanden te borgen.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Ons kenmerk
IENW/BSK-2019/73708

4. Aanbesteden

U rapporteert dat de naleving van de aanbestedingsregelgeving is verslechterd gezien het aantal geconstateerde fouten. Die toename bleek niet uit onze inkoopmonitor. Met u ben ik van mening dat de inkoopmonitor een goed instrument is maar dat deze wél een betrouwbaar beeld dient te geven. In afstemming met de ADR en de Algemene Rekenkamer onderneem ik actie om de achterliggende oorzaken aan te pakken.

5. Prestatieverklaren Bestuurskern

U constateert dat in 2018 meer goede prestatieverklaringen zijn afgegeven dan in 2017, maar dat nog te veel betalingen zijn gedaan waarbij de prestatieverklaring onvoldoende is onderbouwd. Dit punt heeft veel aandacht gekregen in 2018, tot op het hoogste managementniveau. De kwaliteit van prestatieverklaringen is duidelijk gestegen maar een verdere verbetering is nodig. Ik denk daarbij aan de aanpak van oudere inkoopcontracten en een meer inhoudelijke toetsing op de kwaliteit van prestatieverklaringen.

6. Subsidiebeheer Bestuurskern

Omvangrijke subsidieregelingen van IenW worden uitgevoerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO); daarbij zijn geen tekortkomingen geconstateerd. Ten aanzien van de uitvoering door het ministerie zelf geeft u aan dat onvoldoende voortgang is geboekt bij de verbeteringen van het beheer.

Dat onderschrijf ik. Inmiddels zijn de gewenste reviews op controleverklaringen beschikbaar en wordt vanaf dit jaar standaard capaciteit van de Auditdienst Rijk gevraagd voor deze reviews zodat ze structureel kunnen worden uitgevoerd conform het M&O-kader. Maatregelen om de kwaliteit van de risicoanalyses m.b.t. misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) te verbeteren worden in gang gezet. Voor verbetering van de kwaliteit en vindbaarheid van de toetsing op staatssteun zijn al maatregelen in voorbereiding.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

drs. C. van Nieuwenhuizen Wijbenga